

Avfallsnämnden

Förslag till taxa för avfall under kommunens ansvar för år 2023**FÖRSLAG TILL BESLUT**

Nämnden föreslås besluta

- att godkänna förslag till taxa för avfall som faller under kommunens ansvar för år 2023 i enlighet med bilaga 1 till tjänsteutlåtandet samt att överlämna förslaget till kommunfullmäktige för beslut.
- att taxa för år 2023 börjar gälla den 1 december 2022.

Mårten Frumerie
Förvaltningschef

Sammanfattning

För att täcka stadens kostnader år 2023 för hantering av avfall under kommunens ansvar föreslås ett taxeuttag på 860 mnkr för hantering av hushållsavfall och 67 mnkr för för slam- och fettavfall. Jämfört med år 2022 motsvarar detta en generell ökning med 18 % för hushållsavfall och 12 % för slam- och fettavfall. Avvikelsen jämfört med inriktningsärendet beror på ökade entreprenörskostnader till följd av högre indexering av avtal samt en högre räntekostnad.

För en- och tvåfamiljshus föreslås en ökning på i snitt 10 % jämfört med år 2022. För att uppmuntra till utsortering av matavfall samt förpackningar föreslås den rörliga viktavgiften öka något mer än de andra avgifterna. Förslaget innebär att snittkostnaden förändras enligt följande: vid hämtning var fjärde vecka från 1 590 till 1 750 kr/år, vid hämtning varannan vecka från 2 590 till 2 850 kr/år och vid hämtning varje vecka från 5 010 till 5 530 kr/år. Separat insamling av utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri.

För flerbostadshus och verksamheter föreslås den generella ökningen till 18 % för restavfallet. Hämtning av utsorterat matavfall från flerbostadshus föreslås fortsatt vara avgiftsfri.

Beslut om taxa för avfall år 2022 fattades i januari 2022 och taxan kom därmed att börja gälla först den 1 februari 2022. Som ersättning för den förlorade intäkten under januari föreslås att taxan för år 2023 börjar gälla från och med 1 december 2022.

Bakgrund

Stockholms kommun har enligt miljöbalken (1998:808) 27 kapitel 4-6 § rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla sitt lagstadgade ansvar för avfall som faller under kommunens ansvar. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras. Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Enligt kommunallagen (2017:725) gäller självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen. Självkostnadsprincipen innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämnt upp inom skäligen tidsperiod. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Möjlighet finns även att dela in kommunen i olika hämtningsområden med differentierade avgifter, exempelvis ett område omfattande fastland och öar med fast bro eller färjeförbindelse och ett annat område omfattande öar utan fast bro eller färjeförbindelse.

Nuvarande taxa används, tillsammans med utveckling av insamlingsystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad och ska styra till system med god arbetsmiljö och mot ökad sortering för att möjliggöra en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering. Taxan består idag av olika delar omfattande grundavgift för en- och tvåfamiljsfastigheter, hämtningsavgift, behandlingsavgift samt tilläggsavgift. För kunder med debitering per vikt finns detta särredovisat.

Det minskande restavfallet ska finansiera allt mer; ökade ambitioner för materialåtervinning och återbruk, reinvestering i befintliga samt nya anläggningar, kostnadsfri matavfallsinsamling, utökade och tillkommande uppdrag och ambitionsökningar samt kostnadspåverkande förändringar i lagstiftningen.

Avfallsområdet är föremål för ständiga förändringar och politiska ambitionsökningar lokalt, nationellt och på EU-nivå. De senaste åren har ett flertal förändringar införts vilka medfört kostnadsökningar, exempelvis registreringsskyldighet för farligt avfall och förbränningsskatt på avfall. Returpapper blev år 2022 ett kommunalt avfall och det finns för närvarande flera olika remissförslag som kan komma att få kostnadseffekter för avfallsverksamheten och därmed påverkan på taxan; bland annat förslag om införande av frival, implementering av EU:s artikel 22 om bioavfall samt förslaget om kommunalt insamlingsansvar för förpackningar.

Nya anläggningar såsom Resursutvinning Stockholm, nya återbruk samt flytt av återvinningscentraler får en direkt konsekvens på kostnaderna genom ökade avskrivningar och räntor samt ökade driftkostnader för tillkommande anläggningar.

Gällande producentansvaret för förpackningar har ett förslag om förändringar remitterats under slutet av 2021. Enligt remissen föreslås bland annat införande av ett kommunalt

insamlingsansvar för förpackningsmaterial. Syftet är att skapa goda förutsättningar att nå materialåtervinningsmålen i EU:s förpackningsdirektiv.

I den statliga offentliga utredning "Äga avfall – en del av den cirkulära ekonomin" SOU 2021:24 föreslås ändringar i miljöbalken, avfallsförordningen och miljöstraffförordningen som innebär att samtliga verksamheter med abonnemang hos kommunen ska ha möjlighet till frival för transport och hantering av sitt kommunala avfall. Stockholm Vatten och Avfall har under hösten 2021 givit ett remissvar där förslaget avstyrkes i sin helhet.

I Stockholms kommunfullmäktiges budget för år 2022 finns 26 ägardirektiv med avfallsinriktning. Inriktningen mot en mer hållbar och miljöriktig stad är tydlig och stämmer med de mål som finns för verksamheten.

Ärendet

Vid nämndmötet i maj 2022 beslutades en inriktning om ökning av avfallstaxan med 13 % för hushållsavfall och 10 % för fett- och slamavfall.

I inriktningsärendet bedömdes att reglering av entreprenörsersättningar skulle kunna ske med indexering på 4 %. Sedan inriktningsärendet antogs har emellertid nya, ökade index presenterats avseende insamlings- och behandlingsentreprenader. Tillämpade index fastställs av SCB på uppdrag av Avfall Sverige. Bakgrunden till indexökningen är framförallt kraftigt höjda drivmedels- och energikostnader.

En generell indexuppräknings av befintliga entreprenörsersättningar har, mot bakgrund av ovan, skett med 8 % för år 2023, vilket motsvarar en kostnadsökning på ca 50 mnkr. Den totala ersättningen till entreprenörer beräknas därmed uppgå till ca 700 mnkr år 2023.

Jämfört med inriktningsärendet har upplåningsräntan justerats från 1,06 % till 2,0 %, vilket medför en ökad räntekostnad med 11 mnkr.

De föreslagna förändringarna av taxan i förhållande till inriktningsärendet är uteslutande en följd av högre indexering av avtal samt ökad räntekostnad. Utöver detta har inga ändringar i underlagen i förhållande till inriktningsärendet gjorts.

I inriktningsärendet presenterade förändringar jämfört med 2022

Införandet av matavfallsobligatoriet, främst med beaktande på villor, leder till en kostnadsökning på ca 7 mnkr för insamling samt 4 mnkr för inköp av kärl. Materialpriserna för matavfallspåsar har stigit kraftigt och får ett ökat genomslag vid införandet av matavfallsobligatoriet med utdelning av markant fler påsar. Priserna är svåra att prognostisera men estimeras till en kostnadsökning om ca 6 mnkr. De nya och dyrare insamlingsavtalen med start i april 2022 får en helårseffekt under år 2023, vilket ökar kostnaden med ca 9 mnkr jämfört med år 2022.

Under år 2022 planeras utifrån inriktningen för ersättning för ÅVC Sätra. Det nuvarande hyresavtalet kommer att sägas upp då marken krävs för utbyggnaden av stadens elförsörjning. Avskrivningstiden har förkortas på utrustning som inte kan nyttjas på den nya anläggningen. Den förkortade avskrivningstiden medför ökade avskrivningskostnader

med ca 4 mnkr för år 2023. Ägardirektiven för år 2022 har påverkan under år 2023 med ca 5 mnkr för bland annat drift av återbruk i Rinkeby och resurser för ökad matavfallsinsamling.

Beslut om taxa för avfall år 2022 fattades i januari 2022 och taxan kom därmed att börja gälla först den 1 februari 2022 vilket innebar en månad senare taxejustering än vad som budgeterats. Som ersättning för den förlorade intäkten under januari föreslås att taxan för år 2023 börjar gälla från och med 1 december 2022.

Förslaget innebär att intäkter för avfallsverksamheten uppgår till 860 mnkr och för slam- och fettavfall till 67 mnkr under år 2023, vilket motsvarar en generell ökning av taxorna med 18 % för avfall och med 12 % för slam- och fettavfall jämfört med år 2022.

I förslaget har beaktats nu kända kostnadsökningar men tar inte i beaktande större förändringar kopplat till det osäkra världsläget, vilket ytterligare kan komma att påverka både drift- och räntekostnader.

Intäkter och kostnader

För att täcka resterande delar av det negativa resultat som uppstod under år 2020 beräknas ett positivt helårsresultat på 23 mnkr uppnås under år 2023.

	P1 2022	Förslag 2023
Intäkt	mnkr	mnkr
Taxa, avfall	735	860
Taxa, slam o fettslam	60	67
Intäkter, ej huvudmannaskap	43	42
Summa	837	968
Driftskostnad		
Gemensamma kostnader	-69	-80
Tekniska anläggningar	-123	-142
Insamling o behandling	-436	-492
Återvinningscentraler/FA	-156	-164
Projekt matavfall	-17	-21
Planering o utveckling	-9	-11
Summa	-810	-910
Kapitalkostnad	-21	-35
Resultat	6	23
Taxeökning, avfall		18%
Taxeökning, fettslam		12%

I tabellen ovan är en intäkt omfattande 8 mnkr under år 2022 inkluderad pga revidering av taxa 1 december 2022.

Förslag på taxeförändringar

En- och tvåfamiljshus

För år 2023 föreslås en ökning av grundavgiften från 1 075 kr till 1 175 kr per år. Vid hämtning var 4:e vecka föreslås att hämtningsavgiften ökas från 390 kr till 430 kr per tillfälle, vid hämtning varannan vecka ökas från 1 100 kr till 1 210 kr samt för hämtning varje vecka öka från 3 055 kr till 3 350 kr per tillfälle. Den rörliga taxan föreslås ökas från 1,75 kr per kg till 2,00 kr per kg. Separat insamling av utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri. Samtliga avgifter redovisade inklusive moms.

Taxan föreslås med förändringarna vara

	var 4:e v	varannan v	varje v
Grundavgift, kr/år	1 175	1 175	1 175
Hämtningsavgift, kr/år	430	1 210	3 350
Rörlig avgift, kr/kg	2,00	2,00	2,00

Nedan jämförs 2022 års taxa med ovanstående förslag. Merparten av hämtningarna sker med hämtning varannan vecka. Vid hämtning varannan vecka och varje vecka är medelvikten 9 kg per hämtningstillfälle och vid hämtning var 4:e vecka är motsvarande vikt 6 kg.

Kronor per år	var 4:e v	varannan v	varje v
År 2022	1 590	2 590	5 010
År 2023	1 750	2 850	5 530
Ökning	10%	10%	10%

Flerbostadshus och verksamheter

Avgifter för flerbostadshus och verksamheter fortsätter vara differentierade för att både spegla de kostnader som för de olika hämtningssystemen men också för att styra till system med god arbetsmiljö och mot ökad sortering för att möjliggöra en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Taxorna föreslås öka för flerbostadshus, företag och verksamheter enligt följande:

- Trädgårdsavfall, endast flerbostadshus ca 8 %
- Maskinell hämtning, container ca 11 %
- Maskinell hämtning, bottentömd behållare ca 13 %
- Maskinell hämtning, mobilsug ca 13 %
- Restavfall i säck och kärl ca 20 %
- Matavfallshämtning verksamhet ca 20 %
- Betaldsäck ca 21 %
- Fettslam ca 12 %

Taxan för utsorterat matavfall för verksamheter är upp till 30 % lägre jämfört med taxan för restavfall, vilket medför ett incitament finns att välja en mer miljöanpassad

avfallshämtning. Separat insamling av utsorterat matavfall från flerbostadshus föreslås fortsatt vara avgiftsfri.

Övriga taxor

Nytt för år 2023 är tjänsten insamling av bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Taxan är utformad utifrån vad det maximalt får kosta för att få tjänsten utförd av den anlitade entreprenören.

Taxor för grov-, el- och farligt avfall har justerats för att bättre överensstämma med dagens kostnadsnivå.

Regional jämförelse

Kostnad för boende har för en- och tvåfamiljshus beräknats utifrån hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag samt för flerbostadshus hämtning av restavfall i 660 liters kärl och matavfall i 140 liters kärl vid ett tillfälle per vecka. I tabellen har kommunernas kostnad beräknats utifrån avgift för år 2022 med en ökning om 8 % till år 2023.

Kommun	En- och tvåfamiljshus	Flerbostadshus
	Kr per hus o år	Kr per lgh o år
Stockholm	2 850	1 360
Medel, kommuner nedan	2 660	1 760
Huddinge	2 710	1 290
Danderyd	2 650	2 260
Ekerö	2 910	2 150
Järfälla	2 880	1 740
Lidingö	2 150	1 370
Nacka	3 000	1 480
Sollentuna	1 880	2 100
Solna	1 950	1 540
Sundbyberg	3 970	2 290
Tyresö	2 920	1 710
Upplands Väsby	2 300	1 390

Med förelagen taxa ökar kostnaden för boende i villa med 22 kr i månaden och för boende i flerbostadshus med 19 kr i månaden.

Tidplan

För att taxan ska börja gälla från och med 1 december 2022 bör nedanstående tidplan följas.

2022-06-16 Beslut förslag avfallstaxa år 2023 i avfallsnämnden
2022-10 Beslut avfallstaxa år 2023 i KS/KF i Stockholm
2022-12-01 Avfallstaxa år 2023 börjar gälla

SLUT

Bilaga

Avfallstaxa år 2023